

OLGU SUNUMU

F.Ü.Sağ.Bil.Vet.Derg.
2016; 30 (2): 141 - 143
<http://www.fusabil.org>

Ömer KIZIL
Kenan Çağrı TÜMER

Fırat Üniversitesi,
Veteriner Fakültesi,
İç Hastalıkları Anabilim Dalı,
Elazığ, TÜRKİYE

Bir İnekte Sekokolik Volvulus

Hastalık, Fırat Üniversitesi Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Kliniğine iştahsızlık, sancı ve şişkinlik şikayetleriyle getirilen, 3 yaşındaki Simental ırkı bir inekte teşhis edilmiştir. Klinik muayenede bağırsaklarında patolojik vaziyet değişikliğinden şüphelenilen inek için deneysel laparotomiye karar verilmiş ancak genel durumu hızla bozularak zorunlu olarak kestirilmiştir. Bu bildirimde, sekokolik volvuluslu bir ineğe ait klinik, hematolojik ve postmortem bulgular sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İnek, sekokolik volvulus

Secocolic Volvulus in a Cattle

The case was diagnosed in a 3 years old Simmental cattle brought into Internal Medicine Clinic, University of Firat, Faculty of Veterinary Medicine with complaints of anorexia, colic and tympany. The experimental laparotomy decision was made due to the suspicion for intestinal pathological condition change in clinical examination, but general condition rapidly deteriorated and the emergency slaughter was carried out. The clinical, haematological and postmortem findings belong to the cattle with cecocolic volvulus was presented in the case report.

Key Words: Cattle, cecocolic volvulus

Giriş

Bağırsaklardaki patolojik vaziyet değişiklikleri sığırlarda atlardaki kadar sık gözlenmemekle beraber, teşhis ve tedavilerin zamanında yapılmaması durumunda önemli ekonomik kayıplara neden olmaktadır (1). Sığırlarda çeşitli nedenlere bağlı olarak (enfeksiyöz veya enfeksiyöz karakterde olmayan) bağırsaklarda değişik tipte patolojik vaziyet değişikliklerine rastlanabilmektedir (2, 3). Bu değişiklikler arasında sekumun dilatasyonu, torsiyonu ve dislokasyonu (4) intestinal volvulus, strangulasyon ve inkarserasyonlar, mezenteriyal sorunlar (2, 3, 5) yer almaktadır. Bağırsak içeriğinin geçişini bozan obstrüksiyonlar fonksiyonel veya mekanik tabiatla olabilirler. Mekanik tabiatla olanlar da intra veya ekstra luminal olarak şekillenebilirler (6).

İntestinal volvuluslu sığırlarda iştahsızlık, sancı, çok az oranda veya hiç gayta yapamama, süt veriminin ani düşmesi ile abdominal gerginlik gözlenir. Sekokolik volvuluslu sığırlarda ayrıca sağ kaudal karın duvarının dorsal bölgesinde eş zamanlı yapılan oskültasyon-perkusyon muayenesinde ping sesi duyulur (6).

Bu bildirimde, bir sığırdaki saptanan sekokolik volvulusa ait klinik ve hematolojik bulgular yanında postmortem gözlemler sunulmuştur.

Olgu Sunumu

Hayvan sahibi tarafından yaklaşık 1 gün önce bir öğünde yanlılıkla 2 kez yem yedirilen 3 yaşındaki simental ırkı bir inekte başlayan sindirim sorununu çözmek adına, hayvana 5 L zeytinyağı ile bir miktar yemek sodası verilmiştir. İştahsızlık, timpani, sancı ve dışkılamama gibi şikayetlerin geçmemesi üzerine hayvan sahibi bir veteriner hekimi aramış ve hekim tarafından 250 g sinameki otunun 5 L suda kaynatılıp soğutulduktan sonra hayvana içirilmesi önerilmiştir. Bu ilk uygulamadan netice alamayan hayvan sahibi vakayı FÜ Hayvan Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği'ne getirmiştir. Hayvanın gayta yapmadığı, timpanik olduğu ve ara sıra sancılandığı bilgisi ilk anamnezde hayvan sahibinden alınmıştır.

Yapılan ilk muayenede hayvanın depresif yapıda, vücut sıcaklığının düşük (35°C), kalp frekansının fizyolojik sınırlarda (76 /dk) olduğu saptanmıştır. Rumen sondalandığında bir miktar sulu içerik çıkmasına rağmen herhangi bir gaz çıkışı olmamıştır. Rumen hareketinin azaldığı (2 /5dk), pH'sının 6.0 ve infüsiyaların oldukça azaldığı belirlenmiştir. Yaklaşık 2 ay önce doğum yapan hayvanın ketozis yönünden muayenesi yapılmış ancak, pozitif bir bulguya rastlanılmamıştır. Sağ karın duvarında yapılan eş zamanlı oskültasyon-perkusyon muayenesinde ping sesi alınmış olmasına rağmen, sağa veya sola abomazum deplasmanının diğer tipik bulgularına rastlanılmamıştır. Yapılan hematolojik muayenede total lökosit (4.0x10³/uL), eritrosit

Geliş Tarihi : 12.04.2016
Kabul Tarihi : 12.05.2016

Yazışma Adresi Correspondence

Ömer KIZIL

Fırat Üniversitesi,
Veteriner Fakültesi,
İç Hastalıkları Anabilim
Dalı,
Elazığ - TÜRKİYE

omerkizil@yahoo.com

(5.13×10^6 /uL), hematokrit (%34.9), hemoglobin (11.2 g/dL) ve trombosit (473×10^3 /UL) sayılarının normal sınırlarda olduğu belirlenmiştir.

Bu muayeneler sonrasında ineğe rektal muayene uygulanmış, muayenede sağ karın duvarının tamamen gerginleşmiş bağırsak kısımları tarafından kaplanmış olduğu ve özellikle sağ karın duvarının ortalarına doğru enlemesine bir yapının bu gergin bağırsak kısımları arasında yerleştiği belirlenmiştir. Ayrıca sol böbreğin, idrar kesesi ve uterusun normal yerleşim bölgelerinde ve yapısında oldukları anlaşılmıştır.

Muayeneler sonucunda deneysel laparotomi yapılmasına karar verilmiş olmasına rağmen, ineğin genel durumu kısa süre içerisinde bozulmuş ve zorunlu olarak kesimi gerçekleştirilmiştir. Kesim sonu sağ karın boşluğunun incelenmesi yapılmış, ön mideler ve abomazumla ilgili herhangi patolojik durumla karşılaşılmamıştır. Ancak kolon ve sekumun anormal derecede genişlediği (Şekil 1-2) gözlenmiştir.

Şekil 1. Sağ karın duvarı açıldığında sekum ve kolondaki genişlemenin görünümü

Şekil 2. Sekokolik dilatasyon

Tartışma

Sekokolik volvuluslar sığırlarda bağırsak obstrüksiyonlarının spesifik nedenleri arasında yer almaktadır. Oluşumunda beslenmeyle ilgili olarak kolay fermente olabilen konsantre yemlerle beslenme veya konsantre/kaba yem oranındaki ani artışların bağırsak motilitesini azaltmasının etkili olduğu ifade edilmektedir (6). Sunulan vakada bir öğünde yanlılıkla 2 kez konsantre ağırlıklı yem yedirilmesi bağırsaklarda hipomotiliteye neden olmuş olabilir. Hayvan sahibinden anamnezde alınan ineğin hafif timpanik olduğu ve dışkılamasının olmadığı bilgisi bu hipotezi destekler niteliktedir.

İneğin yapılan ilk muayenesinde elde edilen klinik ve hematolojik bulgular, olguda enfeksiyondan ziyade gıdasal veya mekanik bir sorunun olduğunu düşündürmüştür. Sekal dilatasyon olaylarında fazlaca abdominal gerginlik oluşmayacağı, sekokolik volvuluslarda ise rektal muayenede genişlemiş bir veya daha fazla kalın bağırsak bölümünün saptanabileceği ifade edilmektedir (6). Olgunun rektal muayenesinde özellikle sağ karın boşluğunu tamamen kaplayan genişlemenin tek başına sekum veya abomazum olamayacağı, sekumun daha sınırlı bir alanda genişleme göstereceği ve abomazumun da o derece geriye yer değiştirmesinin mümkün olamayacağı zaten düşünülmüştür.

Hayvan sahibi tarafından, Veteriner Hekiminin tavsiyesi üzerine yapılmış olan sinameki uygulamasının da bu olguda saptanan sekokolik volvulusa katkıda bulunduğu düşünülmektedir. Çünkü sinamekinin özellikle tanısı konulmamış karın sancılı ve bağırsak tıkanması durumlarında kullanılmaması gerektiği vurgulanmaktadır. İçeriğinde antrakinon muhteviyatı olduğundan peristaltik artırıcı etkisi vardır (6). Ayrıca sinameki çayının insanlarda düşük konsantrasyonda kullanımı önerilirken (yetişkin bir insanda günlük 17 mg kadar) bu vakada 250 g kadar sinamekinin 5 L suda kaynatılıp soğutulduktan sonra ineğe verilmiş olması bu miktarın fazla olduğunu düşündürmektedir. Yapılan araştırmalarda sinamekinin sığırlardaki kullanım dozuyla ilgili bir literatür bilgiye de rastlanılmamıştır. Bu açıdan ilk şikayetleri arasında sancılı olan bu hayvana bu dozda sinamekinin uygulanmış olması bir hatadır.

Sonuç olarak, bu bildirimle sığırlarda özellikle tam tanısı konulmamış olan timpani, sancılı ve gayta yapamama durumlarında amprik uygulamalardan kaçınılması, Veteriner Hekimlerin bu tür önerileri yaparken daha dikkatli olmaları ve vakit kaybetmeden teşhis konulması adına detaylı muayenelerin yapılmasının zorunluluğuna dikkat çekilmek istenmiştir.

Kaynaklar

1. Keleş İ, Güneş V, Onmaz AC, ve ark. Bağırsaklarda Patolojik Vaziyet Değişiklikleri. Türkiye Klinikleri J Vet Sci Intern Med-Special Topics 2015; 1: 39-43.
2. Jones SL, Smith BP. Diseases of Alimentary Tract. In: Smith BP. (Editor). Large Animal Internal Medicine. 4th Edition, St. Louis: Mosby, Elsevier, 2009: 866-870.
3. Anderson DE. Intussusception, intestinal volvulus, rectal prolapse. In: Anderson DE, Rings DM. (Editors). Food Animal Practice. 5th Edition, St. Louis: Saunders, Elsevier, 2009: 118-128.
4. İşler CT, Altuğ ME, Altuğ N, Motor S. Holştayn ırkı üç inekte sekum dilatasyonu, dislokasyonu ve torsiyonu. FÜ Sağ Bil Derg 2012; 26: 183-189.
5. Aytug CN. Sindirim Sistemi Hastalıkları. In: Aytuğ CN, Alaçam E, Görgül S. (Editörler). Sığır Hastalıkları, 1. Baskı, Bursa: Tüm Vet Sığır Hastalıkları San Tic, 1989: 52-57.
6. Anonim. "Overview of Acute Intestinal Obstructions in Large Animals" http://www.merckvetmanual.com/mvm/digestive_system/acute_intestinal_obstructions_in_large_animals/overview_of_acute_intestinal_obstructions_in_large_animals.html/ 06.04.2016.
7. Anonim. "Sınameki çayı faydaları ve zararları" <http://www.1organik.com/sinameki-cayi-faydalari-ve-zararlari.html/> 01.04.2016.